

Metsätalouden ympäristöseurannat

Metsähallitus Metsätalous Oy:n onnistuminen perustuu laadukkaaseen ja vastuulliseen toimintaan ympäristöasioissa. Ympäristöseurantojen avulla varmistetaan, että toimenpidesuunnittelu ja työn toteutus täyttävät niille asetetut vaatimukset, joita ohjaavat ympäristöopas, sertifikaatit sekä lainsäädäntö. Tulosten pohjalta kehitetään toimintaa. Tarvittaessa lisätään koulutusta, muutetaan ohjeistusta tai toimintatapoja jatkuvan parantamisen näkökulmasta. Päätehakkuun ympäristöseurantoja on tehty yhtämittaisesti vuodesta 1994 lähtien ja vuonna 1995 mukaan tulivat vesiensuojeluseurannat (Ympäristöopas julkaistiin ensi kerran vuonna 1993).

Seurantojen toteutus

Ympäristöseurannat tehdään vuosittain valittuihin työlajeihin. Ympäristöseurantojen toteutus tehdään joko Metsätalouden omana työnä tai työ hankitaan ulkopuoliselta toteuttajalta. Metsätalouden johtoryhmä päättää vuosittain mitä työlajeja halutaan seurata. Puunkorjuun ympäristöseurantojen osalta päätehakkuun seurannat toteutetaan vuosittain, kun taas muiden työlajien seurannat vaihtelevat vuosittain.

Seurantojen perusteella varmistetaan Metsätalous Oy:n omien ohjeiden ja PEFC-metsäsertifikaatin (PEFC FI 1002:2024) vaatimuksien toteutuminen maastossa.

Ympäristöseurannat 2025

Omana työnä toteutetut:

- Päätehakkuun (uudistushakkuut) ympäristöseurannat
- Energiapuunkorjuun (hakkuutähteet) ympäristöseurannat
- Tienrakennuksen ympäristöseurannat
- Maanmuokkauksen ympäristöseurannat

Työ tilattu kilpailutuksen kautta:

- Soiden ennallistamisen ympäristöseurannat, ohjeistus Tapio Palvelut Oy:ltä ja toteutus Sweco Finland Oy
- Ensiharvennusselvitys toistettiin kolmatta kertaa Tapio Palvelut Oy:n toimesta.

Ympäristöseurantojen tulokset (onnistumiset ja kehittämiskohteet)

Vuoden 2025 seurantojen tulokset osoittavat, että ympäristönhoidon laatu on kokonaisuutena säilynyt erinomaisella tasolla. Toiminnan taso täyttää hyvin lainsäädännön, metsäsertifioinnin ja Metsähallituksen ympäristöoppaan vaatimukset.

Uudistushakkuiden ympäristöseurantojen perusteella Metsätalouden toimenpiteissä elävää säästöpuuta jää riittävästi (keskimäärin 18 kpl/ha), tekopökölöitä tehdään ohjeistuksen mukaisesti ja riittävästi (keskimäärin 4,3 kpl/ha) ja suoja-aikeat huomioidaan toiminnassa.

Energiapuunkorjuun ympäristöseurantojen perusteella hakkuutähdettä jää riittävästi ja pääosin tasaisesti metsätalouden toimenpiteissä (keskimäärin 94 % toimenpidealoista täyttää vaatimukset), erityisesti suunnittelun osalta kohdevalinnalla on suuri merkitys onnistumisessa. Korjuun ohjeistus (hakkuutähteet) on toimiva ja sitä noudattamalla saavutetaan asetetut tavoitteet.

Tienrakennus on erinomaisella tai hyvällä tasolla, toimenpiteet kohdennettu vesiensuojelun näkökulmasta oikein, tiestön kokonaisarvosanaa pudotti kohteille jääneet vanhat rumpuputket tai muu ohjeistuksen noudattamatta jättäminen esim. Luontokohteiden osalta. Kehittämiskohteet liittyvät erityisesti kohteiden tunnistamiseen ja merkintään jo suunnitteluvaiheessa.

Maanmuokkausten ympäristöseurantatulokset osoittavat, että menetelmävalinta on ollut yleisesti ottaen ohjeistusten mukaista. Huomautettavaa oli säästöpuiden ja suoja-aikeiden liian läheltä tapahtuneissa maanpinnan muokkaamisissa.

Tulosten yhteenveto (sis. kaikki työlajit)

Vuoden 2025 ympäristöseurantojen otannan painopisteenä oli vesiensuojelu. Kehitettävää ja tarkennettavaa ilmeni kaikissa työlajeissa, erityisesti luontokohteiden ja vesistöjen suoja-aikeiden huomioimisessa sekä suunnittelussa, että ohjeistuksessa. Metsätalouden toiminnan kannalta olisi tärkeää, mikäli nämä seikat olisi huomioitu mahdollisimman hyvin jo toimenpiteiden suunnitteluvaiheessa. Tulosten perusteella edellä mainittujen kohteiden tunnistamisessa ilmeni jatkoon koulutustarpeita.

Metsähallitus Metsätalous Oy ja Sweco Oy tekivät vuonna 2025 Suomen ensimmäisen soiden ennallistamisen laadunseurantapilotin. Seuranta perustui Tapio Oy:ltä tilattuun ja yhteistyössä tehtyyn Suon ennallistamisen arviointi- ja raportointiohjeeseen.

Tuloksissa havaittiin, että ennallistamistyöt Metsätalous Oy:n kohteilla täyttävät suurimmaksi osin hyvän laadun kriteerit, mutta esimerkiksi ennallistamisrakenteiden toteutus kaipaisi tarkempaa ohjeistusta. Puutteita havaittiin erityisesti pintavallien toteutuksessa ja jatkossa varmistamme aiempaa paremmin, että ohjeistus tavoittaa toteuttajat ja että ennallistamisrakenteita koskevat ohjeet ovat riittävän selkeät.

Ensiharvennusselvitys toteutettiin järjestyksessään kolmannen kerran ja tulosten perusteella kohdevalintaan tulisi kiinnittää jatkossa huomiota. Tulosten perusteella harvennukset tehdään liian voimakkaasti suhteessa ohjeistuksiin. Saatua tuloksia hyödynnetään jatkossa toiminnan kehittämisessä.

Kaikkien seurantojen pohjalta vuoden 2026 painopistealueet

- Suojavyöhykkeiden tunnistaminen ja merkintätapojen tarkentaminen (esim. vesistön suojavyöhykkeet)
- Korjuutoimenpiteiden päivitys Metsänkäyttöilmoitukselle muuttuvan ohjeistuksen mukaan (rajaukset, vesistön ylitykset)
- Päivittyneet rajoitekartat varmistavat erityisesti toimenpiteiden raja-alueita
- Työlajikohtaiset koulutukset (esim. Maanmuokkaus)

